

Augsburg, 13. August 1560

An Johann Baptist Hainzel

Druck: Epictetus, Basel 1563, III, S. 3-6.

IOANNI BAPTISTAE
 HAINZELIO, PATRICIO ET
 Consuli Augustano, uiro doctrina, pietate,
 uirtute ornatissimo, Domino et
 patrono colendo,
 HIERONYMVS VVOL-
 fius S. P. D.

Sítne labor hic meus post aliorum lucubrationes superuacaneus, an aliquid fructus studiosis hominibus allaturus: alij iudicabunt. Qui ut superuacaneus sit: in magno eorum librorum erit numero, qui hoc tempore ab hominibus et ocio et literis abutentibus temerario editionis honore (ut Fabij uerbis utar) uulgantur: quamuis eadem argumenta iam olim et doctius et dexterius, et maiori orationis elegantia summis à uiris pertractata, ad nostram aetatem peruererunt. Est hoc uetus illud et iam olim reprehensum scribendi, sed nondum profligatum cacoethes. À quo morbo si me uindicare potuisse: iucundius fortasse, tranquillus certè quidem, et minore cum inuidia uixisse. Ut igitur hoc crimen agnoscam (difficulter enim consueta relinquimus) sic nec inanis gloriae studio incitatus, qua contempnenda me indies exercere soleo: nec aemulatione, à qua natura abhorreo, impulsus: diu intermissum Opus hoc, et uix tandem repetitum, edere constitui. Nam alia fuit hic meus labor, ac caeteri, conditione. qui cum uelut ab incude rapti, in publicum prouolarint: hic uerè de Horatij sententia nonum in annum pressus, ac uix tandem impressus, è Musaei nostri latebris erupit. Sed quum iam libellum hunc edere statuisse, non alius ei patronus quaerendus fuit, quām is qui Epicteti Enchiridion, et praclarum illius interpretem SIMPLICIVM, non aequo tantum, sed libenti etiam animo, in fidem et clientelam suam recepisset. Quum enim trium horum libellorum idem author Epictetus, idem scriptor Arrianus, idem interpres Vuolfius, idemque scopus sit, ut homines ab immodico uoluptatum et rei familiaris studio, ad animi curationem diligentiores traducantur: idem etiam patronus fuit retinendus, is praesertim, qui praecepta haec, uitae quotidianaे actionibus exprimere potius, quām hisce de rebus ociose disputare consueuerit. Ac tali non tantum patrono, sed etiam lectore nobis est opus. Nam qui nec ullum uitae communis usum habent, et uulgaribus tantum opinionibus imbuti, consilium philosophorum non intelligunt: parui ista facient: obiterqüe lecta, uel ut obscura et incerta relinquunt, uel ut inania et superuacanea repudiabunt. Qui autem uel tuo exemplo, cum doctrina usum rerum coniunxerint, uel diligentius naturae humanae uim et conditionem considerarint: ut quae hic traduntur, non probent omnia (neque enim ullum librum extare arbitror, qui et omnibus et ubique placeat) complura tamen ingeniose cogitata, diserteqüe explicata mirabuntur: cumque ueritatem doctrinae huius, et quotidianum atque adeò ineuitabilem usum perspexerint, salutares admonitiones uita et moribus exequi conabuntur. Alia picturae ratio est, alia doctrinae morum. Imaginem eleganter depictam spectasse, homini picturae non dedito satis est. Praecepta uerò philosophorum obiter aspexisse, non est satis: sed illud etiam requiritur, ut ijs, quantum res uiresqüe nostrae sinunt, obtemperemus. Sed quis est illius obedientiae fructus? Animi tranquillitas, aut certè aequitas, in utraque fortuna: aut (si hoc quoque nimium uidetur) moderatio doloris in rebus aduersis, laeticiae in secundis, multarumque inanum curarum et occupationum euitatio. Nam plerique multa nobis curiositate quadam peruersoqüe

studio negocia ipsi accersimus, quibus supersedere liceret. Sed haec Lector ex ipso Epicteto multo melius cognoscet. Qui sicubi argutior et obscurior uidebatur: nos operam dedimus ut Annotationibus nostris pleraque planiora et dilucidiora redderentur. Tu uerò, Consul ornatissime, ut nihil aliud, at studium et obseruantiam tui meam aequi boniqué facies: mequé ut hactenus, ita in posterum etiam commendatum habebis. Vale: Augustae Vindelicorum, Idibus Augusti, natali meo. anno M. D. LX.